

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivittäminen vuosille 2026-2029

keusote.fi

HYVINKÄÄ | JÄRVENPÄÄ | MÄNTSÄLÄ | NURMIJÄRVI | PORNAINEN | TUUSULA

Ydinviesti talouden tilanteesta

- Vuosi 2025 oli parempi kuin ennustettiin, tilikauden tulos n. 8 Me
- Siitä huolimatta taloudellinen tilanne ei juuri korjautunut, alijäämää on katettavana 125 Me
- Jo aloitettuja sopeuttamistoimenpiteitä on jatkettava ja löydettävä uusia ellei haluta arviointimenettelyyn (heikentää itsehallinnollista päätöksentekoa)
- Valtionrahoituksen tason ei ennakoida nousevan lähivuosina samaan tahtiin kuin palvelutarpeen kasvun

Yhteenveto

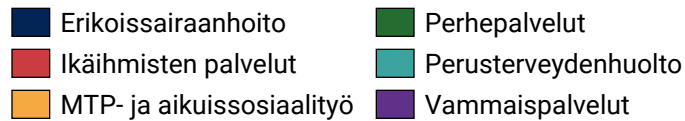
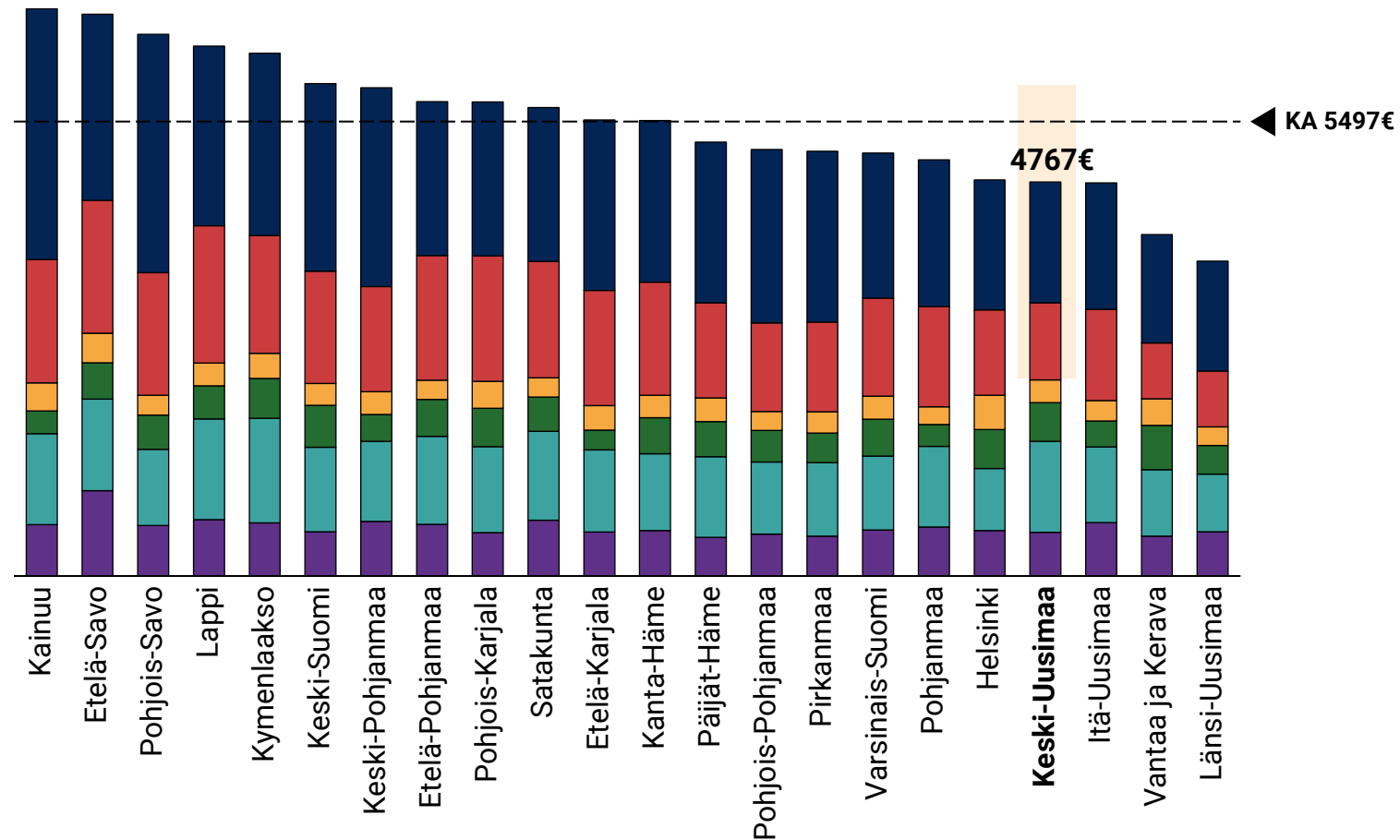
Valtakunnallisesti tehokas ja laadukas toimija	Keusoten kustannustaso on valtakunnallisesti alhainen, ja palvelujen laatu sekä vaikuttavuus ovat keskimääräistä parempia. Nykyinen rahoitusmalli on erittäin tiukka – rahoituksen riittävyys edellyttäisi, että Keusoten kustannustaso olisi lähes maan matalin.
Rahoitusympäristö luo merkittävän tasapainottamistarpeen	Rahoitus ei ole kattanut kunnilta siirtyneitä menoja, ja alijäämä syntyi jo lähtötilanteessa. Sopeuttamistoimet ja irtisanomiset johtuvat ensisijaisesti rahoitusjärjestelmän rakenteellisesti epäedullisesta rahoitusjärjestelmästä.
Säästöjen on oltava mittavia, mutta ne tulee toteuttaa hallitusti	Pienet yksittäiset leikkaukset tai "juustohöylä" eivät riitä – tarvitaan useita yksittäisiä miljoonaluokan ratkaisuja, jotka ovat kohdennettuja ja tavoitelähtöisiä. Tulee tavoitella pysyviä ja kestäviä säästötoimenpiteitä – aiemmat säästötoimenpiteet jatkuvat tulevina vuosina.
Kestävä sopeuttaminen edellyttää investointeja	Palvelurakenteisiin kohdistuvat investoinnit vähentävät raskaampien ja kalliimpien palvelujen tarvetta pitkällä aikavälillä. Ilman investointeja riskinä on negatiivinen kierre, jossa lyhyen aikavälin säästöt kasvattavat kustannuksia tulevaisuudessa.
Bruttosäästöjen on oltava nettosäästöjä suurempia	Investointien rahoittaminen edellyttää bruttosäästöjä, jotka ylittävät nettosäästötason*. Näin varmistetaan, että talouden tasapainottaminen ei heikennä palvelujen laatua tai vaikuttavuutta.

*Nettosäästö = bruttosäästö - investoinnit

Alijäämästä huolimatta kustannustasomme on jo nykyisellään valtakunnallisissa vertailuissa alhainen

Asukaskohtainen kustannus palvelualueittain, 2024, €/asukas

- Asukaskohtaiset kustannuksemme yhteensä ovat valtakunnallisen tason alapuolella
- Esimerkiksi erikoissairaanhoidon kustannukset ovat Keusotessa maan matalimpien joukossa
- Myös ikääntyneiden palvelujen asukaskohtaiset kustannukset ovat alle maan keskiarvon
- Nykyinen rahoitusmalli on erittäin tiukka – rahoituksen riittävyys edellyttäisi, että Keusoten kustannustaso olisi lähes maan matalin.

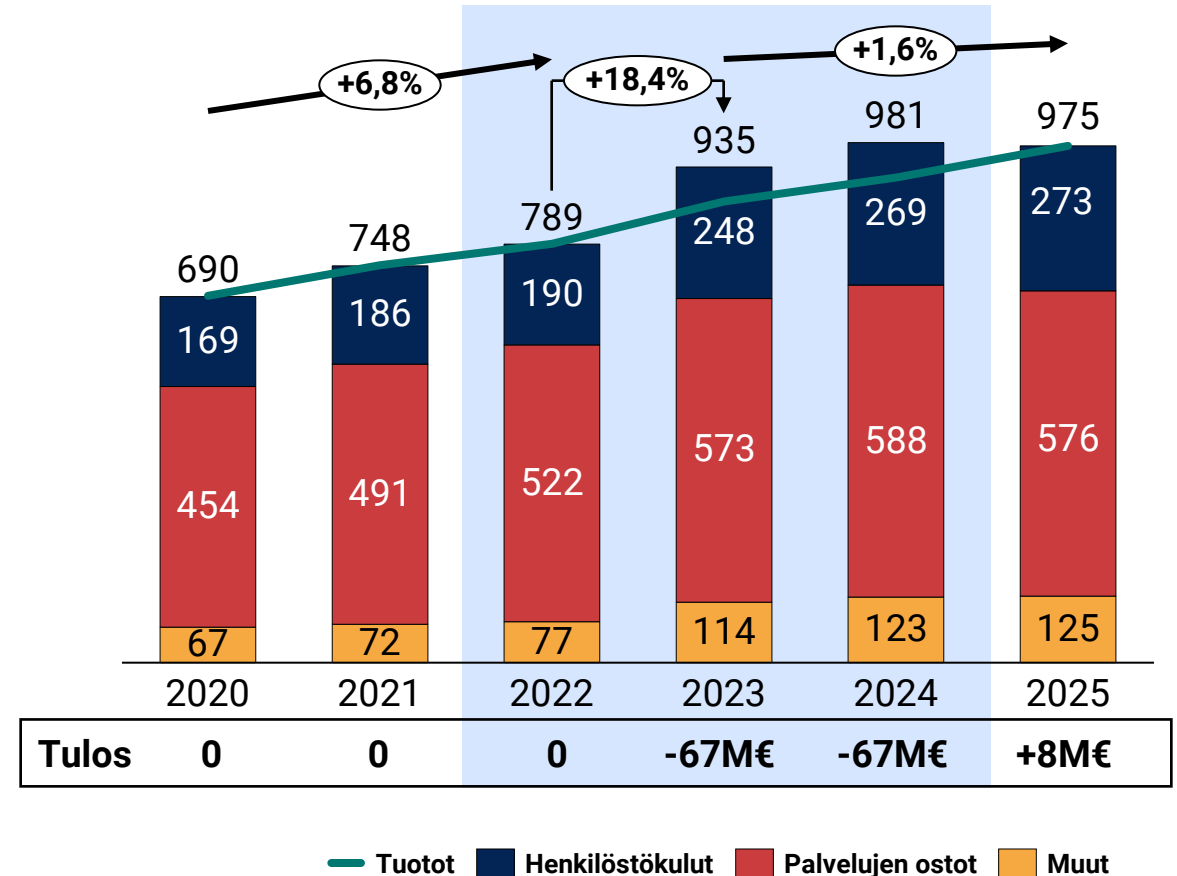

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Rahoitusmalli ei vastannut kustannuksia – alijäämä syntyi jo hyvinvointialueen aloittaessa

- Hyvinvointialueen toiminnan ensivuosina olemme taittaneet **kustannuskehityksemme** suhteessa aiempaan
- Silti **kustannukset kasvoivat lähes 20 %** vuosina 2023–2024. Taustalla oli mm. pelastustoimen, opiskeluhuollon ja palkkaharmonisaation vaikutukset.
- Rahoitusmalli ei ole yhdenmukainen kustannuskehityksen kanssa.** Kunnilta siirtyi hyvinvointialueelle enemmän menoja kuin rahoitus kasvoi. Alijäämä ei siis ole syntynyt kustannusten holtittomasta kasvusta vaan hyvinvointialueiden rahoitusmallista
- Näin nopea **kustannustason sopeuttaminen ei ollut käytännössä mahdollista** ilman palveluiden vaarantumista, mikä johti alijäämään. Taloutta on **tasapainotettava** edelleen, jotta lakisääteiset palvelut voidaan turvata jatkossa

Keusoten toimintakulut ja rahoitus, 2022-2024, M€

Rahoitusmalli ei vastannut kustannuksia – alijäämä syntyi jo hyvinvointialueen aloittaessa ja rahoitus kasvaa hitaammin kuin palvelutarve

- **Keusoten tulee jatkuvasti kartoittaa ja toimeenpanna uusia säästökohteita** sekä syntyneen alijäämän kattamiseksi että tiukassa rahoitusraamissa pysymiseksi tulevina vuosina
 - Alijäämä ei ole syntynyt kustannusten kasvusta vaan hyvinvointialueiden rahoitusmallista
 - Rahoitus ei myöskään kasva tulevina vuosina samaa tahtia kuin Keusoten asukkaiden palvelutarve (mm. ikääntymisen myötä)
- **Tarvitaan ratkaisukeskeistä päätöksentekoa: säästöjen tulee toteutua budjettitasolla.** Jos joku säästötoimenpide ei toteudu riittävällä tasolla ja aikataulussa, **tulee säästötoimenpide korvata toisella**
- **Vuosien 2027–2029 talousnäkyviä ei voida ennakoida tarkasti tulojen sekä menojen osalta.** Keskeinen syy epävarmuuteen on rahoitusmallin heikko ennakoitavuus

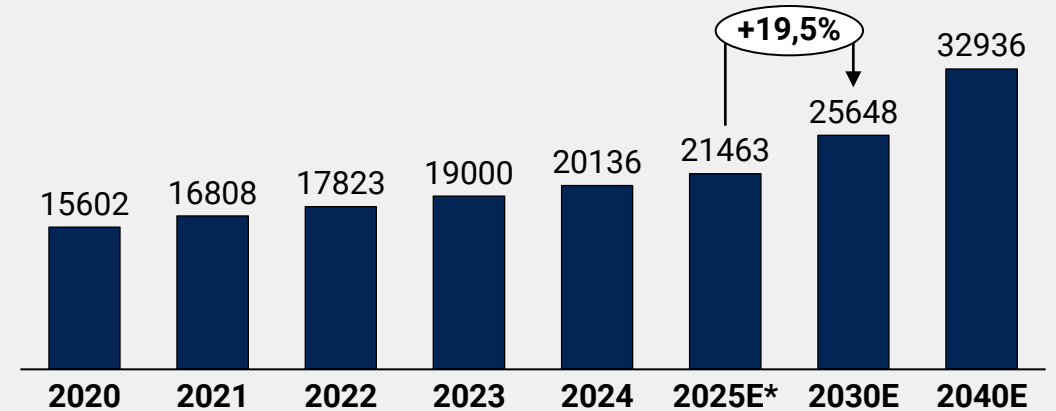
Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman kohdentamatonta säästöä vuosina 2028-2029 on yhteensä 45,5 Me

Vuosi	2026	2027	2028	2029
€-säästötavoite	26,8 Me	12,3 Me	26,7 Me	23,1 Me
Säästöjen kohdentuminen				
• Tuottojen lisäys	0,0 Me	0,4 Me	0,0 Me	0,0 Me
• Henkilöstö	20,3 Me	3,0 Me	0,0 Me	0,0 Me
• Palvelut	5,1 Me	7,9 Me	1,1 Me	1,1 Me
• Muut	1,4 Me	1,1 Me	2,1 Me	0,0 Me
• Kohdentamaton	0,0 Me	0,0 Me	23,5 Me	22,0 Me
Esimerkkejä toimenpiteistä	• Yksittäiset toimenpiteet sisältyvät talousarvioon	• Henkilöstövähennykset (YT:t v. 2026) • Google-siirtymä • Allianssi • Suorahankintojen tehostaminen	• Pienten terveysasemien lakkauttamisesta tulevat tilasäästöt (päätös v. 2025) • Kohdentamattomat jotka tarkentuvat tulevissa päivityksissä	• Kohdentamattomat jotka tarkentuvat tulevissa päivityksissä
Yksityiskohtainen listaus toimenpiteistä liitteenä				

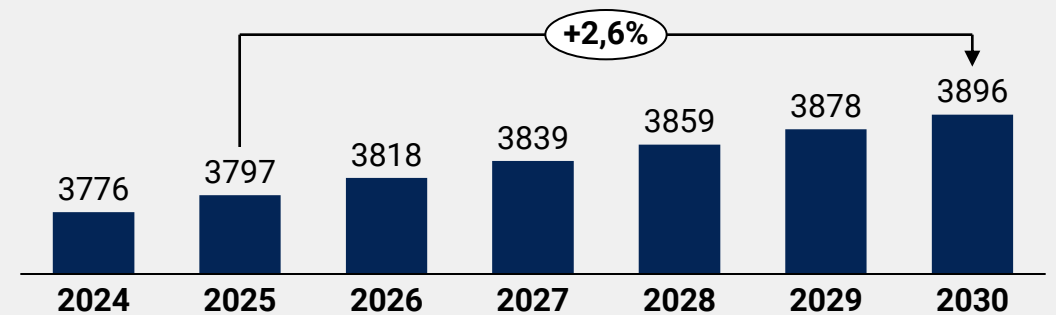
Tarvitsemme investointeja, jotka vähentävät tulevaisuuden kustannuksia

- Väestön palvelutarve kasvaa tulevaisuudessa esimerkiksi ikääntyneillä ja vammaispalvelujen asiakkailla
- Jotta kustannustasomme pysyy hallinnassa kasvavasta palvelutarpeesta huolimatta, meidän tulee kehittää ja investoida myös muihin järjestämisen ja tuotannon tapoihin, jotka vähentävät palveluiden käyttöä muissa palveluissa ja/tai alentavat kokonaiskustannuksia
- Investointien rahoittaminen edellyttää bruttosäästöjä, jotka ylittävät nettosäästötason.* Näin varmistetaan, että talouden tasapainottaminen ei heikennä palvelujen laatua tai vaikuttavuutta.
- Tavoitteenamme on uudistaa koko järjestämistapamme palveluketjupohjaiseksi. Tämä muutos luo perustan kestäväälle kustannusten hallinnalle ja varmistaa, että palvelut vastaavat asukkaiden tarpeisiin.

Ikääntyneiden asukasmäärän kehitys 2020-2040 (Yli 75-vuotiaat)

Vammaispalveluiden asiakasmäärien arvioitu kehitys (1,85% alueen väestöennusteesta*)

**Tuottavuus- ja
taloudellisuusohjelmaan tehdyt
päivitykset ja niiden vaikutukset
vuoden 2026 talousarvioon**
Aluehallitus 31.3.2026

KEUSOTE
Keski-Uudenmaan sote

Vuosi 2026

- Talousarvioon sisältyvät tuottavuustoimenpiteet 30,3 Me + 7 Me lomapalkkavelan pienentämistavoite
- Päivitetyn tuottavuusohjelman toimenpiteet 26,8 Me
- Erot
 - Työosuusrahan lopettaminen 0,3 Me, siirretty vuodelle 2027 (ei sis. talousarvioon)
 - Lomautukset TA:ssa 4 Me, päivitetystä ohjelmassa 3 Me
 - Tilapalveluiden kohdennettavaksi tulleet vuokrasäästöt eivät toteudu 0,85 Me
 - Ateriakuljetusten optimointi ja erikoisruokavalion laskutusperusteen muuttaminen 0,6 Me, siirretty vuodelle 2027
 - Logistiikkakeskuksen ja tilahallinnan asiantuntijapalvelujen ostojen vähentäminen 0,2 Me
 - Pienten terveysasemien sulkemisen vaikutukset (5 %) Tepasän kustannuksiin 0,8 Me siirretty vuodelle 2028

TPE 2026

- Ensimmäinen tilinpäätösennuste tehdään 1-3/2026 toteutuman perusteella huhtikuussa
- Talousarvioon sisältyvät toteutumatta jäävät tuottavuustoimenpiteet (mm. tila- ja tukipalvelut, lomautukset) n. 3,4 Me eivät automaattisesti tarkoita ylitystä, koska
 - Tietohallinto ilmoittanut n. 0,4 Me:n alituksesta
 - Suorahankintojen vähentämisellä arvioidaan saavutettavan hyötyä, tarkentuu selvityksen jälkeen
 - Pelastustoimen kasvu suhteessa vuoteen 2025 n. 9 % → aiempien vuosien perusteella säästö n. 1 Me
 - Erikoissairaanhoidon vertailukelpoinen kasvu suhteessa vuoteen 2025 n. 4,9 %
 - Työterveyshuollon järjestelyt 2,5 Me
- Vuoden 2026 talousarvio sisältää 7 Me lomapalkkavelan pienentämistavoitteen, mikäli tämä tavoite poistetaan vuodelta 2026, tulee toteuttaa vastaava säästö muilla toimenpiteillä

Vuosi 2027, uusia toimenpiteitä 12,3 Me

Punaisella merkityistä on tehty päätös aiemmin, suluissa päätöksentekijä, ajankohta ja pykälä.

- Tuottojen lisäys 0,35 Me
 - Autopaikkojen maksullisuus 0,20 Me
 - Erityisryhmien vapaarahoitteisten asuntojen vuokraharmonisaatio 0,15 Me
- Henkilöstökulut 3,00 Me
 - Lomautukset tai muu vastaavan suuruinen säästö kuin 2026 (3,00 Me) → ei uusi toimenpide
 - Vuoden 2026 yt-menettelyn tulokset 3,00 Me (AH 22.4.2025 § 84, AH 17.3.2026 § 36)
- Palvelujen ostot 7,86 Me
 - Apotti 2,50 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Tietohallinnon muut säästöt (Google) 0,27 Me (HVA:n strateginen jory 11.12.2025)
 - Ateriakuljetusten optimointi 0,60 Me (AH 22.4.2025 § 84, siirtynyt vuodelta 2026 vuodelle 2027)
 - Työosuusrahan lopettaminen 0,26 Me (AH 22.4.2025 § 84 säästöpäätös, AV 11.12.2025 § 85 työosuusraha palautettiin vuoden 2026 talousarvioon)
 - Hehku ja Helmi päivätoiminnan lopettaminen, ateriapalvelusäästö 0,04 Me
 - Yhteisöllisen asumisen lisääminen (Allianssi) 1,00 Me (AH 22.4.2025 § 84, tuolloin summa oli 1,9 Me)
 - Henkilökohtaisen työnantajamallin vahvistaminen suhteessa ostoihin 0,05 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Tuetun ja yhteisöllisen asumisen lisääminen vammaispalveluissa 0,15 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Asiakaspalvelujen ostot Aisossa 0,75 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Miepän asiakkaita ostopalvelusta omaan sosiaaliohjaukseen 0,25 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Hankintojen tehostaminen, suorahankintojen vähentäminen 2,0 Me
- Muut 1,10 Me
 - Nurmijärven virastotalo 0,73 Me
 - JUSTin siivoussäästö 0,20 Me
 - Hehku ja Helmi päivätoiminta, vuokrasäästö 0,07 Me
 - Tablettien hankkimatta jättäminen 0,10 Me (AH 22.4.2025 § 84)

Vuodet 2028-2029

Punaisella merkityistä on tehty päätös aiemmin, suluissa päätöksentekijä, ajankohta ja pykälä.

- Ohjelman toimenpiteet
 - Tietohallinnon säästöt (Google) n. 1,1 Me kumpanakin vuonna (HVA:n strateginen jory 11.12.2025)
 - Jokelan, Rajamäen ja Kellokosken soteyksiköiden lopetus 0,7 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Pienten terveysasemien sulkemisen vaikutus Tepasän kustannuksiin (5 %) 0,8 Me (AH 22.4.2025 § 84)
 - Kiljavan siivouskulusäästö 0,6 Me
 - Kohdentamatonta säästöä 23,5 Me vuodelle 2028 ja 22,0 Me vuodelle 2029
 - Lisäksi lomautukset tai muu vastaava säästö kumpanakin vuonna 3 Me (ei uusi toimenpide, joten ei sisälly kyseisen vuoden kokonaissummaan)
- Kohdentamattomat toimenpiteet voivat kohdentua kaikkiin tiliryhmiin, pääpainon ollessa henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa
- Valtionrahoitus päivittyy vuosittain, joten vuosien 2028-2029 säästötarve voi muuttua merkittävästikin
- Säästötarvetta pyritään hillitsemään palveluketjujohtamisen tuomilla taloushyödyillä